

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1774

Vragen van de leden **Gesthuizen** en **Jasper van Dijk** (beiden SP) aan de ministers van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de Research and Development (R&D) uitgavengroei in Nederland*. (Ingezonden 5 februari 2009)

1
Wat is uw reactie op de constatering van de Europese Commissie dat Nederland van alle EU-landen de laagste Research and Development (R&D) uitgavengroei heeft gehad voor wat betreft het private deel van de investeringen in de jaren 2000–2006?¹

2
Welke acties die het kabinet in deze periode heeft ondernomen waren bedoeld om het niveau van de private R&D uitgaven te laten stijgen?

3
Om welke redenen hebben volgens het kabinet deze acties niet geleid tot het halen van de Lissabon doelstelling op dit punt?

4
Wat zijn naar de visie van het kabinet in algemene zin de oorzaken van deze achterblijvende investeringen?

5
Deelt u de mening dat het voor het behoud van een gunstige concurrentiepositie van het grootste belang is voor Nederland om het totaal van R&D-uitgaven, waarvan de private investeringen idealiter tweederde deel zouden moeten uitmaken, te verhogen tot 3% van het BBP?

6
Erkent u nog altijd dat, zoals u in antwoord op eerdere Kamervragen liet weten², de private investeringen in R&D van wezenlijk belang zijn voor het op een goed en acceptabel niveau krijgen van de R&D-uitgaven? Valt het onder de verantwoordelijkheid van het kabinet om alles in het werk te stellen om dit te bereiken en kunt u aangeven wat er overblijft van de doelstelling om de publieke en private investeringen in R&D zich te laten verhouden als 1:2, als de private investeringen dusdanig achterblijven?

7
Wat is op dit moment het plan van aanpak van het kabinet om de private R&D-investeringen te verhogen?

8
Welk overleg tussen kabinet en bedrijfsleven heeft plaats over deze materie?

9
Bent u bereid om uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2009 plannen te presenteren om zowel private als publieke R&D-investeringen in Nederland op het gewenste niveau, te weten 3% van het BBP, te brengen?

¹ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/92&format=HTML&aged=0&language=NL&guiLanguage=en> en http://www.proinno-europe.eu/admin/uploaded_documents/European_Innovation_Scoreboard_2007.pdf

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2007–2008, nr. 1646

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken), mede namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ontvangen 4 maart 2009)

1
Het beeld, dat uit de cijfers van de Europese Commissie over de relatief zwakke groei van de Nederlandse R&D-uitgaven in de periode 2000–2006 naar voren komt, is niet positief. Het benadrukt de urgentie van het kabinetsbeleid ter stimulering van de investeringen in innovatie met het oog op het handhaven van de goede concurrentiepositie.

2

Voor het stimuleren van de innovatie-inspanningen hanteert het kabinet een uitgebalanceerd instrumentarium bestaande uit een basis- en programmatisch pakket dat aansluit bij de potenties van Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen.

Dit kabinet heeft het basispakket aanzienlijk verruimd met name gericht op het midden- en kleinbedrijf (MKB). De fiscale stimulering via de WBSO wordt sterk uitgebreid. De uitbreiding van het aantal innovatievouchers en de start van de innovatieprestatiecontracten geven een extra impuls aan de innovatie-inspanningen in het MKB. Financiële knelpunten worden ondervangen met de start van de innovatiekredietregeling. Daarnaast heeft Syntens een rol om het MKB beter te betrekken op het kennisaanbod en bij de innovatieprogramma's.

In het programmatisch pakket starten nieuwe innovatieprogramma's en maatschappelijke innovatieprogramma's. De programma's geven een impuls aan innovatie in sleutelgebieden en maatschappelijke sectoren. Bovendien wordt het acquisitiebeleid van het NFIA systematisch gericht op het aantrekken van buitenlandse kennisintensieve bedrijven. Vanuit het Fonds Economische Structuurversterking wordt door het kabinet substantieel geïnvesteerd in kennis en innovatie.

De € 111 mln voor het starten van de maatschappelijke innovatieprogramma's, € 168 mln voor o.a. investeringen in grootschalige researchinfrastructuur en € 500 mln voor selectieve continuering van projecten in onderwijs, kennis en innovatie geven een stevige impuls aan onderzoek en ontwikkeling door overheid en bedrijfsleven.

3

Het gevoerde beleid is structuurbeleid dat pas op langere termijn zichtbaar effecten zal tonen.

4

Uit onderzoek van het Innovatieplatform en het Ministerie van Economische Zaken¹ blijkt dat de kennisextensieve Nederlandse sectorstructuur de belangrijkste oorzaak (60% van het verschil ten opzichte van het OECD-gemiddelde)

vormt van de achterblijvende private R&D-uitgaven. De rest van het verschil wordt voornamelijk verklaard uit de relatief lage R&D-uitgaven van buitenlandse bedrijven in Nederland. Nederlandse bedrijven doen veel onderzoek in het buitenland maar Nederland trekt relatief veel minder buitenlandse bedrijven aan die in R&D investeren.

5

Het kabinet heeft in 2006 de Lissabon-ambitie en de Barcelona-norm op het terrein van R&D onderschreven als ambitie. Deze ambitie zal in 2010 niet worden gerealiseerd, evenals in de meeste andere Europese landen. Het opvoeren van de kennis en innovatie-inspanningen blijft de komende jaren wel een ambitie van het kabinet, om de gunstige concurrentiepositie van Nederland te versterken en sterker uit de crisis te komen.

6

Onze ambitie als kenniseconomie berust voor een wezenlijk deel op een structureel hoger niveau van de private R&D – al is R&D niet de enige belangrijke maatstaf voor innovatie in bedrijven. Het kabinet zet zich hier voor in. Van de uitbreiding van de WBSO en de programmatische aanpak en de komende impulsen vanuit het Fonds Economische Structuurversterking verwacht het kabinet op termijn zichtbare effecten op de kennisintensiteit van de Nederlandse sectorstructuur en een verbetering van de verhouding tussen publieke en private R&D-investeringen, zodat we sterker uit de crisis kunnen komen. Door de huidige crisis is het inmiddels wel moeilijker geworden om de R&D-investeringen op peil te houden.

7 en 9

Zie het antwoord op vraag 2. Het kabinet betreft voorts het bevorderen van de innovatie-inspanningen momenteel bij de maatregelen in reactie op de economische neergang. De Kamer heeft bij motie Hamer c.s. (Tweede Kamer, 2008–2009, 31 371 nr. 71) de regering verzocht in overleg met relevante organisaties zoals het Innovatieplatform te komen tot samenhangende voorstellen voor de Nederlandse economie en de Kamer daar uiterlijk bij Voorjaarsnota over te informeren, vanuit de overwegingen dat de kredietcrisis de noodzaak tot

nieuwe economische impulsen aantoonde en dat een structurele en breed in de samenleving gedragen impuls nodig is om de Nederlandse economie innovatief, duurzaam en concurrentiebestendig te maken. Het kabinet maakt in de Voorjaarsbesluitvorming een integrale afweging, waarbij het onderwerp innovatie-inspanningen zal worden betrokken. De Kamer zal hierover via de Voorjaarsnota worden geïnformeerd.

8

Het kabinet overlegt regelmatig met het bedrijfsleven in verschillende vormen en op meerdere niveaus, waarbij het thema innovatie aan de orde komt. Voorts vindt overleg plaats met het bedrijfsleven binnen het Innovatieplatform.

¹ Position paper van het Innovatieplatform (2008), Analysis of the Dutch R&D position. Erken, H.P.G. and M.L. Ruiter (2005), Determinanten van de private R&D-uitgaven in internationaal perspectief, Ministerie van Economische Zaken, Research Series, Publicatie nummer 05O108, Den Haag.